

REZOLUCJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO**z dnia 17 kwietnia 2013 r.****zawierająca uwagi stanowiące integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Europejskiego Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej za rok budżetowy 2011**

PARLAMENT EUROPEJSKI,

- uwzględniając ostateczne roczne sprawozdanie finansowe Europejskiego Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej za rok budżetowy 2011,
- uwzględniając sprawozdanie Trybunału Obrachunkowego dotyczące sprawozdania finansowego Europejskiego Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej za rok budżetowy 2011, wraz z odpowiedziami Wspólnego Przedsięwzięcia ⁽¹⁾,
- uwzględniając konkluzje wspólnej delegacji Komisji Budżetowej i Komisji Kontroli Budżetowej Parlamentu Europejskiego do ITER w Cadarache w dniach 16–18 maja 2011 r.,
- uwzględniając zalecenie Rady z dnia 12 lutego 2013 r. (05755/2013 – C7-0040/2013),
- uwzględniając art. 319 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich ⁽²⁾, w szczególności jego art. 185,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 ⁽³⁾, w szczególności jego art. 208,
- uwzględniając decyzję Rady 2007/198/Euratom z dnia 27 marca 2007 r. powołującą Europejskie Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej oraz przyznającą mu określone korzyści ⁽⁴⁾, w szczególności jej art. 5 ust. 3,
- uwzględniając rozporządzenie Komisji (WE, Euratom) nr 2343/2002 z dnia 19 listopada 2002 r. w sprawie ramowego rozporządzenia finansowego dotyczącego organów określonych w artykule 185 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich ⁽⁵⁾, w szczególności jego art. 94,
- uwzględniając art. 77 Regulaminu i załącznik VI do Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A7-0077/2013),
- A. mając na uwadze, że Europejskie Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej („Wspólne Przedsięwzięcie”) zostało ustanowione w marcu 2007 r. na okres 35 lat,
- B. mając na uwadze, że Wspólne Przedsięwzięcie rozpoczęło autonomiczną działalność w marcu 2008 r.,
- C. mając na uwadze, że Trybunał Obrachunkowy stwierdza, iż uzyskał wystarczającą pewność, że roczne sprawozdanie finansowe Wspólnego Przedsięwzięcia za rok budżetowy 2011 jest rzetelne oraz że transakcje leżące u podstaw sprawozdania przeprowadzono legalnie i prawidłowo,

⁽¹⁾ Dz.U. C 6 z 10.1.2013, s. 36.⁽²⁾ Dz.U. L 248 z 16.9.2002, s. 1.⁽³⁾ Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1.⁽⁴⁾ Dz.U. L 90 z 30.3.2007, s. 58.⁽⁵⁾ Dz.U. L 357 z 31.12.2002, s. 72.

- D. mając na uwadze, że w dniu 9 października 2008 r. Trybunał Obrachunkowy wydał opinię nr 4/2008 w sprawie regulaminu finansowego Wspólnego Przedsięwzięcia,
- E. mając na uwadze, że w chwili tworzenia Wspólnego Przedsięwzięcia uznano, iż całkowity niezbędny budżet na lata 2007–2014 ma wynosić 9 653 000 000 EUR;

Zarządzanie budżetem i finansami

1. zauważa, że roczne sprawozdanie finansowe Wspólnego Przedsięwzięcia rzetelnie przedstawia, we wszystkich istotnych aspektach, jego sytuację finansową na dzień 31 grudnia 2011 r. oraz wyniki transakcji i przepływy pieniężne za kończący się tego dnia rok, zgodnie z przepisami jego regulaminu finansowego;
2. uznaje, że transakcje leżące u podstaw rocznego sprawozdania finansowego Wspólnego Przedsięwzięcia za rok 2011 są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach;
3. odnotowuje, że wskaźniki wykorzystania dostępnych środków na zobowiązania i środków na płatności wynosiły odpowiednio 99,7 % i 85,7 %; podkreśla, że z kwoty w wysokości 611 000 000 EUR w środkach na zobowiązania dostępnych na działania operacyjne, 42 % zostało zrealizowane poprzez bezpośrednie zobowiązania indywidualne, a pozostałe 58 % zostało zrealizowane poprzez zobowiązania globalne;
4. z zadowoleniem przyjmuje powołanie kierownika działu ITER, kierownika administracji i kierownika działu budżetowo-finansowego w 2011 r. w następstwie dostosowania planu poprawy zarządzania do oddzielnych funkcji finansowych i operacyjnych w 2010 r.;
5. ubolewa nad tym, że audytor wewnętrzny Wspólnego Przedsięwzięcia wyraził obawy dotyczące obiegu środków finansowych oraz rozdziału zadań; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do niezwłocznego wprowadzenia odpowiedniej systematyzacji obiegu środków finansowych i oddzielenia wszystkich niekompatybilnych zadań;
6. oczekuje od Wspólnego Przedsięwzięcia:
 - pełnego wdrożenia i wykorzystania zintegrowanego narzędzia do zarządzania informacjami budżetowymi, finansowymi i operacyjnymi,
 - wdrożenia w pełni planów działania przyjętych przez Wspólne Przedsięwzięcie w odpowiedzi na przeprowadzone audyty wewnętrzne obiegu środków finansowych, zarządzania dotacjami i umów z ekspertami,
 - zakończenia weryfikacji podstawowych systemów przez księgowego,
 - przyjęcia strategii kontroli *ex post* odnośnie do dotacji i umów operacyjnych,
 - przeprowadzenia ćwiczenia w zakresie zarządzania kryzysowego na szczeblu przedsięwzięcia;

Zamówienia i dotacje

7. podkreśla fakt, że, jak już wskazano w sprawozdaniu Trybunału Obrachunkowego za 2010 r., Wspólne Przedsięwzięcie powinno podjąć dalsze starania na rzecz zwiększenia konkurencji, ponieważ liczba ofert otrzymanych w ramach przeprowadzonych w 2011 r. postępowań o udzielenie zamówienia na składniki operacyjne była nadal niska i wyniosła średnio dwie oferty, natomiast w przypadku dotacji średnia liczba wniosków wyniosła zaledwie jeden na każde zaproszenie; przyznaje, że charakter działalności Wspólnego Przedsięwzięcia cechują zamówienia elementów bardzo zaawansowanych technicznie, nigdy wcześniej niezbudowanych i niemających wartości komercyjnej, zaprojektowanych do celów budowy eksperymentalnego reaktora termojądrowego, i że chodzi o wyjątkowo kompleksowy rynek, na którym dominują formy monopolistyczne lub oligopolistyczne; przypomina, że w odniesieniu do wszystkich potencjalnych zakupów Wspólne Przedsięwzięcie musi starać się wyszukiwać najbardziej korzystne oferty;

8. ubolewa nad tym, że w jednym przypadku decyzja o zamknięciu otwartego postępowania i zastosowaniu procedury negocjacyjnej nie została należycie uzasadniona, choć w innym przypadku Wspólne Przedsięwzięcie postanowiło negocjować z dwiema firmami, które przedstawiły oferty w postępowaniu otwartym (mimo iż jedna z nich nie spełniała odpowiednich warunków technicznych); ubolewa ponadto, że w innym przypadku ani wybór procedury negocjacyjnej, ani ceny i zamówione ilości nie były należycie uzasadnione;
9. wyraża zaniepokojenie, że kontrola przeprowadzona przez Trybunał Obrachunkowy potwierdziła ustalenia kontroli wewnętrznej przeprowadzonej w 2011 r. w dziedzinie zamówień, w szczególności:
 - nie wykorzystuje się wstępnego ogłoszenia informacyjnego do wcześniejszego nagłośnienia zbliżających się przetargów,
 - brak jest systemu śledzenia zmian w wymogach zamówienia i zarządzania nimi, który umożliwiłby identyfikowanie różnic w kosztach i ich korygowanie,
 - postępowanie o udzielenie zamówienia często trwa zbyt długo, a w procesie przygotowywania dokumentacji przetargowej występują niedociągnięcia,
 - kosztorysy nie są należycie udokumentowane;
10. w związku z tym domaga się przedłożenia Parlamentowi Europejskiemu wyczerpującego sprawozdania z postępów, zawierającego konkretne propozycje stopniowego usunięcia wymienionych niedociągnięć;
11. wyraża ubolewanie, że kontrola przeprowadzona przez Trybunał Obrachunkowy wykazała również, że procedury kontroli *ex ante* mające zastosowanie do płatności dokonywanych w ramach zamówień i umów o dotację nie są wystarczająco udokumentowane;

Kontrole zapewnienia jakości i kontrole *ex post* zamówień i dotacji

12. wyraża zaniepokojenie faktem, że choć Wspólne Przedsięwzięcie posiada system przeprowadzania kontroli na poziomie kontrahentów, których celem jest weryfikacja spełniania wymagań w zakresie zapewnienia jakości, to zakres tych kontroli nie obejmuje finansowych aspektów realizacji zamówień; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do dopilnowania, by zakres systemu kontroli obejmował ochronę finansowych interesów Wspólnego Przedsięwzięcia, uwzględniając aspekty finansowe i umowne;
13. odnotowuje, że pomimo zainicjowania w 2011 r. kontroli *ex post* mających na celu ocenę legalności i prawidłowości wykorzystania przyznaných dotacji, Wspólne Przedsięwzięcie nie posiada ogólnej strategii kontroli *ex post* obejmującej realizację umów o dotacje i zamówień publicznych; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do zdefiniowania i wdrożenia ogólnej strategii kontroli *ex post* obejmującej w pełni wydatkowane zasoby budżetowe;

Polityka przemysłowa i polityka w zakresie praw własności intelektualnej

14. odnotowuje, że w dniu 28 marca 2012 r. Rada Zarządzająca przyjęła strategię Wspólnego Przedsięwzięcia dotyczącą praw własności intelektualnej i rozpowszechniania informacji; zauważa jednak, że Rada Zarządzająca do tej pory nie przyjęła polityki przemysłowej wymaganej na mocy statutu;

Opóźnienia we wpłatach składek członkowskich

15. ubolewa, że w przypadku 12 członków odnotowano opóźnienia we wpłacie składek za 2011 r.;
16. uważa, że kluczowe znaczenie ma przestrzeganie przez wszystkich członków Wspólnego Przedsięwzięcia terminu wpłaty składek członkowskich; popiera fakt, że instrumenty te zostały zatwierdzone przez Radę Zarządzającą dla umożliwienia naliczania odsetek od rocznej składki członkowskiej w przypadku zwłoki w jej zapłacie;

Służba Audytu Wewnętrznego Komisji

17. zauważa, że w dniu 25 listopada 2011 r. Rada Zarządzająca przyjęła kartę obowiązków Służby Audytu Wewnętrznego Komisji oraz skoordynowany strategiczny plan audytu na lata 2012–2014 oraz że w regulaminie finansowym Wspólnego Przedsięwzięcia wprowadzono odpowiednie zmiany, polegające na włączeniu do niego przepisów rozporządzenia ramowego dotyczących uprawnień audytora wewnętrznego Komisji; przypomina, że Wspólne Przedsięwzięcie rozpoczęło autonomiczną działalność w marcu 2008 r.;

Regulamin finansowy i przepisy wykonawcze do niego

18. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że na swym posiedzeniu w dniu 1 czerwca 2011 r. Rada Zarządzająca Wspólnego Przedsięwzięcia postanowiła zasadniczo zaakceptować uwagi (37 zaleceń przyjęto w całości, 11 przyjęto z uwagami, a jedynie 2 odrzucono) zawarte w opinii nr 4/2008 Trybunału Obrachunkowego w sprawie regulaminu finansowego Wspólnego Przedsięwzięcia;
19. dostrzega fakt, iż Trybunał uważa, że niektóre zapisy przepisów wykonawczych do regulaminu finansowego Wspólnego Przedsięwzięcia odbiegają bez wystarczającego uzasadnienia od przepisów wykonawczych do rozporządzenia finansowego UE; z zadowoleniem przyjmuje wyjaśnienie ze strony Wspólnego Przedsięwzięcia, że zmienione przepisy wykonawcze zapewniają wystarczające wytyczne dla realizacji działań Wspólnego Przedsięwzięcia w odniesieniu do np. warunków zaciągania i przyznawania pożyczek lub przepisów dotyczących oceny wkładów rzeczowych;

Wkład Unii w fazę budowy projektu ITER

20. przypomina, że w lipcu 2010 r. Rada dokonała korekty preliminarza budżetowego wkładu Wspólnego Przedsięwzięcia w fazę budowy w wysokości 6 600 000 000 EUR (w cenach z roku 2008), czyli dwukrotnie wyższej niż przewidywał pierwotny preliminarz; wyraża zaniepokojenie, że Wspólne Przedsięwzięcie stara się dostosować wszystkie dotychczas poniesione koszty do cen z roku 2008, tak by móc określić ewentualne odchylenia od preliminarza budżetowego; przyjmuje do wiadomości, że Wspólne Przedsięwzięcie wdrożyło narzędzie do regularnego monitorowania zasadności preliminarza i informowania o ewentualnych odchyleniach; zwraca się do Wspólnego Przedsięwzięcia o poinformowanie organu udzielającego absolutorium o wynikach tej analizy;

Umowa z państwem przyjmującym

21. stwierdza, że pomimo podpisania umowy z państwem przyjmującym między Królestwem Hiszpanii a Wspólnym Przedsięwzięciem, dotyczącej siedziby i wsparcia, przywilejów i immunitetów, stała siedziba jeszcze nie została udostępniona Wspólnemu Przedsięwzięciu; zauważa jednak, że Wspólne Przedsięwzięcie nadal zajmuje tymczasową siedzibę, której koszty ponosi Królestwo Hiszpanii;

Inne kwestie

22. ponownie zachęca Trybunał Obrachunkowy do przekazania Parlamentowi Europejskiemu w rozsądnym terminie specjalnego sprawozdania na temat wspólnych kwestii, które wynikają z charakteru wspólnych przedsiębiorstw i którymi wspólne przedsiębiorstwa powinny się zająć, wraz ze swoimi partnerami, aby zapewnić ich wartość dodaną oraz skuteczne wykonywanie unijnych programów badawczych, programów rozwoju technologicznego i programów demonstracyjnych; odnotowuje ponadto, że w sprawozdaniu tym należy zawrzeć ocenę efektywności procesu tworzenia i struktury wspólnych przedsiębiorstw.